

SNELLE INVENTARISATE VAN HET KUINDERBOS IN FLEVOLAND (ARANEAE)

P.J. van Helsdingen

European Invertebrate Survey – Nederland, P.O. Box 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands (helsdingen@nmm.nl)

J. Miller

National Museum of Natural History Naturalis, P.O. Box 9517, 2300 RA Leiden, Netherlands (miller@naturalis.nl)

& S. IJland

Narcisplantsoen 39, 2015 AJ Haarlem, Netherlands (sijland@gmail.com)

ABSTRACT

Miller, J., S. IJland & P.J. van Helsdingen. Quick inventory of the Kuinderbos (Araneae).

A quick inventory of the Kuinderbos in the province of Flevoland by the authors yielded 80 spider species. The records of earlier visits to the site added results in a list of 95 species. The site harbours a new locality for *Dolomedes plantarius*.

Key words: *Dolomedes plantarius*, Kuinderbos

INLEIDING

Dit jaar organiseerde EIS-Nederland van 5-7 juni de zgn. 1000-soortendag in het Kuinderbos in de NO-polder, provincie Flevoland. Medewerkers en vrijwilligers van de PGO's probeerden die dag het gebied voor zoveel mogelijk groepen planten en dieren zo goed mogelijk te inventariseren. EIS-Nederland is één van de PGO's, en dekt met de andere samen ongeveer de hele levende wereld (met uitzondering van eencelligen en van de mens): SOVON, De Vlinderstichting, RAVON, etc. Het streefgetal van 1000 soorten werd ruimschoots gehaald, het werden er 1178. Daar komt nog het nodige bij, want niet iedereen heeft de vangsten al uitgewerkt. Met name de kevers zullen in de winter nog wat coleopterologen bezig houden. En ook van andere groepen zullen er nog wel meer gegevens los komen.

GEBIED

Het Kuinderbos ligt ten westen van Kuinre in de NO-polder. Kuinre zelf ligt op het oude land en het bos werd indertijd, meer dan 50 jaar geleden, in de nieuwe Noord-Oost Polder aangeplant als aaneengesloten bos, zoals toen gebruikelijk. Centraal ligt een grote vijver met deels oeverzones zonder bomen, maar met een goed ontwikkelde strook met oeverplanten. Daaromheen gemengd bos met verschillende soorten bomen in eigen vakken, alles nog volgens de toen gangbare principes van de bosbouw. Het streven van Staatsbosbeheer is nu om het bos om te vormen tot een meer gevarieerd gebied door meer diversiteit aan te brengen in het landschap - zoals dat nu gebruikelijk is - en het gebied daardoor aantrekkelijker te maken voor flora, fauna en recreanten. Onder leiding van een zeer enthousiaste en bevoegen beheerder zijn daartoe veel bomen gekapt, nieuwe vijvers gegraven en de humuslaag hier en daar afgeschoven. Zo gaat deze organisatie goed met zijn tijd mee. Het resultaat is er naar, zeker wat de vegetatie betreft en die zal zich in de komende jaren stellig nog verder ontwikkelen. Het valt te verwachten dat de soortenrijkdom in de loop der jaren zal toenemen.

METHODE

De drie auteurs van dit overzicht van de spinnen spanden zich in om de spinnenfauna in kaart te brengen en leverden met 80 soorten een goede bijdrage aan het totaal. Er werd op twee dagen verzameld, met de hand, zeven van de strooisellaag en slepen op een aantal verschillende biotopen. Aan de soortenlijst werden nog oude waarnemingen uit 1997 toegevoegd, die Klaas van der Veen uit Meppel toen heeft gedaan op een groot aantal plaatsen, waarschijnlijk gedurende een aantal dagtochten. Dat was natuurlijk nog in de oude situatie, een tien jaar jonger bos en zonder de ingrepen die nu zijn gedaan. In totaal verzamelde hij 37 soorten, waaronder 15 soorten die wij in 2009 niet hebben gezien. Daarmee komt het totale aantal bekende soorten voor het Kuinderbos op 95. In tabel 1 zijn alle soorten weergegeven met een indicatie van het biotoop waar de soorten voorkwamen.

BIJZONDERHEDEN

Er zijn geen opzienbarende soorten gevonden. Alleen *Dolomedes plantarius* is een bijzonderheid omdat deze soort daar in 2008 voor het eerst werd waargenomen. Gerard Eggens vond een uitgekomen eicoon bij een van de nieuwe bosvijvers. Dit jaar werd een mannetje op het water van diezelfde vijver gevonden. De soort blijkt daar dus voor te komen, maar de dichtheid is waarschijnlijk zeer gering. Er werden geen juveniele exemplaren gezien. Deze nieuwe en mogelijk permanente vestiging betekent een uitbreiding van het bekende areaal naar het noorden. Tot nu toe is in de NO-polder een zeer goede populatie bekend uit het Waterloopbos, waar de beheerder dit jaar 175 eicoons vond langs diverse watergangen. Het maaibeheer van de oevers is op het handhaven van de populatie afgestemd. Deze populatie zal de komende jaren nauwlettend worden gevolgd.

Tabel 1. Soorten verzameld in het Kuinderbos in 1997 (Klaas van der Veen) en 2009 (auteurs). Biotopen: A - vlakte met *Calamagrostis epigeios*; B - bos N-zijde Hopweg; C1 - De Kuilen: oeverstrook; C2 - D - bosvijver; E – bosvak; F - essenbos op klei; G – *Picea abies* in vochtig essenbos, op takken; H - essen-eikenbos met brandnetel; I - greppel in vochtige ruigte met riet en brandnetel; J - Burchtbos, langs kanaal.

AGELENIDAE

Textrix denticulata (Olivier, 1789) B

ANYPHAENIDAE

Anyphaena accentuata (Walckenaer, 1802) B

ARANEIDAE

Araniella cucurbitina (Clerck, 1758) B

Larinioides cornutus (Clerck, 1757) C1

Nuctenea umbratica (Clerck, 1757) E

Zilla diodia (Walckenaer, 1802) B

CLUBIONIDAE

Clubiona compta C.L. Koch, 1839 G

Clubiona phragmitis C.L. Koch, 1843 C1

Clubiona reclusa O.P.-Cambridge, 1863 A

Clubiona subtilis L. Koch, 1867 A, C1

CORINNIDAE

Phrurolithus festivus (C.L. Koch, 1835) C1, D

GNAPHOSIDAE

Micaria pulicaria (Sundevall, 1832) A, C1

HAHNIDAE

Cryphoeca silvicola (C.L. Koch, 1834) B

LINYPHIIDAE

Asthenargus paganus (Simon, 1884) C1

Bathyphantes gracilis (Blackwall, 1841) C1

Centromerus dilutus (O.P.-Cambridge, 1875) C1

Centromerus sylvaticus (Blackwall, 1841) F

Ceratinella brevipes (Westring, 1851) C1

Ceratinella brevis (Wider, 1834) C1

Cnephalocotes obscurus (Blackwall, 1834) A, C1

Diplocephalus cristatus (Blackwall, 1833) D

Diplocephalus picinus (Blackwall, 1841) E, C1

Diplostyla concolor (Wider, 1834) A, B, F

Dismodicus bifrons (Blackwall, 1841) C1

Drapetisca socialis (Sundevall, 1833) E

Erigone dentipalpis (Wider, 1834) C1, D

Floronia bucculentata (Clerck, 1757) C1

Gnathonarium dentatum (Wider, 1834) C1

Gonatium rubens (Blackwall, 1833) A

Gongylidiellum vivum (O.P.-Cambridge, 1875) C1

Gongylidium rufipes (Linnaeus, 1758) C1

Kaestneria dorsalis (Wider, 1834) C1

Linyphia hortensis Sundevall, 1830 B, E, C1

Linyphia triangularis (Clerck, 1757) E

Macrargus rufus (Wider, 1834) C1, E, F

Maso sundevalli (Westring, 1851) C1, H

Meioneta innotabilis (O.P.-Cambridge, 1863) B, E

Micrargus subaequalis (Westring, 1851) C1

Microneta viaria (Blackwall, 1841) A, C1, E, F,

H, I

Neriere clathrata (Sundevall, 1830) A, C1, I

Neriere montana (Clerck, 1757) B, E

Neriere peltata (Wider, 1834) B, C1, E, G, J

Oedothorax fuscus (Blackwall, 1834) D

Pocadicnemis pumila (Blackwall, 1841) C1

Saaristoa abnormis (Blackwall, 1841) C1

Tapinocyba insecta (L. Koch, 1869) A, C1

Tenuiphantes flavipes (Blackwall, 1854) C1

Tenuiphantes mingei Kulczynski, 1887 A

Tenuiphantes tenuis (Blackwall, 1852) B, C1

Tiso vagans (Blackwall, 1834) A

Walckenaeria acuminata Blackwall, 1833 F

Walckenaeria cucullata (C.L. Koch, 1836) A, E

Walckenaeria cuspidata Blackwall, 1833 A, C1

Walckenaeria nudipalpis (Westring, 1851) C1

Walckenaeria unicornis O.P.-Cambridge, 1861 A

LYCOSIDAE

Alopecosa pulverulenta (Clerck, 1757) A

Arctosa leopardus (Sundevall, 1833) D, C1

Pardosa amentata (Clerck, 1757) C1, D

Pardosa lugubris (Walckenaer, 1802) B

Pardosa palustris (Linnaeus, 1758) C2

Pardosa prativaga (L. Koch, 1870) C1, D

Pardosa pullata (Clerck, 1757) C1

Pardosa saltans Töpf.-Hofm. & V. Helv., 2000 C2

Pirata hygrophilus Thorell, 1872 B, C1, D

Pirata latitans (Blackwall, 1841) C1, D

Pirata piraticus (Clerck, 1758) D

Trochosa terricola Thorell, 1856 D

MIMETIDAE

Ero cambridgei Kulczynski, 1911 A

PHILODROMIDAE

Tibellus maritimus (Menge, 1875) A

Tibellus oblongus (Walckenaer, 1802) A

PISAURIDAE

Dolomedes plantarius (Clerck, 1757) D

SALTICIDAE

Euophrys frontalis (Walckenaer, 1802) A, C1

Neon reticulatus (Blackwall, 1853) A, C1, F

TETRAGNATHIDAE

Metellina mingei (Blackwall, 1869) A, B, E, G

Metellina merianae (Scopoli, 1763) B, G

Pachygnatha clercki Sundevall, 1823 A, C1

Pachygnatha listeri Sundevall, 1830 A, I

Tetragnatha extensa (Linnaeus, 1758) C1, D

Tetragnatha montana Simon, 1874 D, J

THERIDIIDAE

Episinus angulatus (Blackwall, 1836) C1

Paidiscura pallens (Blackwall, 1834) E

Parasteatoda lunata (Clerck, 1757) B, C1, E

Parasteatoda simulans (Thorell, 1875) B, E, J

Pholcomma gibbum (Westring, 1851) A

Phylloneta sisyphia (Clerck, 1757) C1

Robertus lividus (Blackwall, 1836) C1, E, G

Seycellocesa vittata (C.L. Koch, 1836) B, C1, D, J

Theridion mystaceum L. Koch, 1870 E

Theridion varians Hahn, 1833 C1, J

THOMISIDAE

Diaea dorsata (Fabricius, 1777) E, G, J

Ozyptila praticola (Blackwall, 1837) C1, E

Xysticus lantio C.L. Koch, 1835 J

Xysticus ulmi (Hahn, 1831) A, D

ZORIDAE

Zora spinimana (Sundevall, 1833) A, C1